

Sygn. akt V KK 254/19

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Marek Siwek (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Sobieszczęńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna,
w sprawie **T. P.**

skazanego z art. 209 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 stycznia 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 28 sierpnia 2018 r., sygn. akt XVII Ka (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt III K (...),

I. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

**II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem z 28 marca 2018 r. w sprawie o sygn. akt III K (...) uznał T. P. za winnego dwóch przestępstw wypełniających dyspozycje art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 31 maja 2017 r. i za każde z nich stosując art. 37b k.k.

wymierzył mu kary po 2 miesiące pozbawienia wolności i po 6 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go w zakresie każdej z tych kar do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym (pkt. I i II). Na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 3 k.k. i art. 87 § 2 k.k. orzeczone kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności połączył, wymierzając T. P. karę łączną 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz 6 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go w tym czasie do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym (pkt III). Na podstawie art. 86 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniej córki A. P. (pkt IV) oraz rozstrzygnął o kosztach sądowych (pkt V).

Uzasadniając rozstrzygnięcie zawarte w pkt. IV wyroku Sąd Rejonowy wskazał, iż wprawdzie art. 37b k.k. wyłącza stosowanie art. 69 – 75 k.k., jednak znajduje zastosowanie „jedynie na etapie orzekania w sprawie o dany występpek, natomiast na etapie wymierzania kary łącznej znajdują zastosowanie regulacje z art. 86 k.k. pozwalające na nałożenie na sprawcę obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 pkt 2 – 7a k.k.”

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator zaskarżając go na korzyść oskarżonego i podnosząc naruszenie art. 37b zdanie drugie k.k., który wprost wyłącza orzekanie obok tzw. kary mieszanej obowiązków probacyjnych wynikających z art. 69 – 75 k.k. także w przypadku orzekania kary łącznej w trybie art. 87 § 2 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z 28 sierpnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt XVII Ka (...) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok i rozstrzygnął o kosztach sądowych. W uzasadnieniu swego orzeczenia szczegółowo przeanalizował regulację zawartą w art. 37b k.k., zaś w wyniku tych rozważań wskazał, że zdanie drugie tego przepisu nie ma zastosowania do kary ograniczenia wolności wymierzanej w ramach kary mieszanej. Powoduje to, że orzekając taką karę, w związku z orzeczeniem kary ograniczenia wolności wchodzącej w jej skład, możliwe jest nałożenie obowiązków z art. 72 § 1 pkt 2 – 7a k.k. zarówno wówczas, gdy orzeka się o karze jednostkowej, jak i o karze łącznej

na podstawie art. 87 § 2 k.k. Na nałożenie obowiązków przy łączeniu kar ograniczenia wolności jako elementów kary sekwencyjnej zezwala art. 86 § 3 k.k.

Od wyroku tego, na korzyść skazanego, kasację wywiódł Prokurator Rejonowy w P.. W kasacji tej zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 37b zdanie drugie k.k. poprzez błędną jego wykładnię i w konsekwencji utrzymanie w mocy zobowiązania oskarżonego na podstawie art. 86 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. do wykonania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniej córki A. P., podczas gdy art. 37b k.k. wprost wyłącza orzeczenie obok tzw. kary mieszanej obowiązków probacyjnych wynikających z art. 69 – 75 k.k. także w przypadku orzekania kary łącznej w trybie art. 87 § 2 k.k.

W oparciu o tak postawiony zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, jednak ze względu na doniosłość spornej w niniejszej sprawie kwestii Sąd Najwyższy uznał za celowe sporządzenie uzasadnienia.

Należy w pierwszej kolejności odnotować, iż argumentacja skarżącego sprowadza się do kilku twierdzeń, które mają uzasadnić stanowisko o wadliwości zarówno zaskarżonego wyroku, jak i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji. Zdaniem prokuratora wywody Sądu I instancji pozostają w sprzeczności z wynikami wykładni językowej. Nadto, kasacja przyjmuje założenie wyartykułowane w wyroku Sądu Najwyższego z 29 maja 2018 r., II KK 155/18, w myśl którego „bezsprzecznie kara sekwencyjna pozbawienia wolności i ograniczenia wolności wymierzona zostaje w oparciu o art. 37b k.k. jako jedna kara. Nie można jej traktować jako dwóch odrębnych i niezależnych skazań na kary określone w art. 32 pkt 2 i art. 32 pkt 3 k.k. (...)”. Poza tym, w zakresie dopuszczalności orzeczenia obowiązku obok kary łącznej w sytuacji, gdy jego orzeczenie nie jest dopuszczalne obok kar jednostkowych, skarżący posłużył się analogią związaną z niedopuszczalnością warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej

pozbawienia wolności, wymierzonej na podstawie art. 87 § 2 k.k., gdy żadna z kar pozbawienia wolności stanowiących element jednostkowych sekwencyjnych kar wymierzonych na podstawie art. 37b k.k., nie została orzeczona z warunkowym zawieszeniem wykonania. Takie stanowisko zostało wyrażone w piśmiennictwie (zob. P. Kardas (w:) W. Wróbel, A. Zoll (red.), Komentarz do Kodeksu karnego, WK 2016, teza 43 do art. 87).

Jak już wcześniej sygnalizowano, Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku wyraził pogląd, że nie tylko art. 86 § 3 k.k. nie stanowi przeszkody orzeczenia obowiązku w związku z orzeczeniem kary łącznej ograniczenia wolności na podstawie art. 87 § 2 k.k., ale przeszkodą taką nie jest, wbrew twierdzeniu autora apelacji, zdanie drugie art. 37b k.k. Stanowisko to jest w całości trafne.

Przede wszystkim należy jednak stwierdzić, iż nie ma racji skarżący przywołując na poparcie swojego stanowisko sformułowanie zawarte w wyroku Sądu Najwyższego z 29 maja 2018 r., II KK 155/18.

Z pewnością nie budzi wątpliwości fakt, że art. 32 k.k. w zawartym w tym przepisie katalogu nie zawiera kary sekwencyjnej, o której mowa w art. 37b k.k. Wymienia natomiast zarówno karę pozbawienia wolności (art. 32 pkt 3 k.k.), jak i karę ograniczenia wolności (art. 32 pkt 2 k.k.). Oczywiście, przy mankamentach stosowania argumentacji *a rubrica* w aktualnym systemie prawa trzeba przyjąć, iż warunek istnienia określonej sankcji karnej, niezależnie od tego czy jest to kara, czy inny środek oddziaływania o charakterze penalnym, jest spełniony także wówczas, gdy jest ona wskazana w innym przepisie ustawy karnej, aniżeli przewidującym katalog kar. Wydaje się jednak, że na gruncie art. 37b k.k. taki problem nie występuje, gdyż przepis ten stanowi o wymierzeniu kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności za jedno przestępstwo. Nie określa zatem innej kary, poza przewidzianymi w katalogu zawartym w art. 32 pkt k.k., określa natomiast przesłanki orzeczenia dwóch kar jako jednej sankcji. Fakt, że za jedno przestępstwo w oparciu o art. 37b k.k. wymierza się dwie kary nie prowadzi więc do wniosku, że dochodzi do dwóch skazań – skazanie jest jedno, tyle że sankcja orzekana w związku z nim składa się z dwóch elementów, którymi są dwie różne kary, wymienione w różnych punktach art. 32 k.k.

Zważywszy na treść art. 37b k.k. i katalog kar z art. 32 k.k., można zatem stwierdzić, że art. 37b k.k. zawiera szczególną instytucja prawa karnego, określając zarówno przesłanki, jak i sposób jej zastosowania, związany z wymierzeniem kumulatywnie dwóch kar za jedno przestępstwo. Ani literalne brzmienie art. 37b k.k., ani wynik żadnego innego rodzaju wykładni tego przepisu, nie stanowi natomiast wystarczającej podstawy do tezy, że na podstawie art. 37b k.k. wymierzana jest jedna kara, niezależnie od nazwy, jaka w języku prawniczym nadawana jest instytucji znajdującej się w tym przepisie. Choć nazwa „kara sekwencyjna” czy „kara mieszana” oddaje w pewnym sensie istotę sankcji przewidzianej w art. 37b k.k., nie może zarazem stanowić argumentu o tym, że na podstawie tego przepisu wymierza się jedną karę. Pomimo bowiem, że kary orzeczone na podstawie art. 37b k.k. są karami nierozzerwalnie ze sobą związanymi w zakresie reakcji na przestępstwo, jaka została wybrana przez sąd w związku ze stosowaniem prawa karnego, to nie sposób stwierdzić, że tworzą one jedną karę, inną zarazem od przewidzianych w art. 32 pkt 2 i 3 k.k.

Trafnie Sąd Najwyższy w wyroku z 25 kwietnia 2019 r., V KK 173/19 wskazał, iż „w przepisie art. 37b k.k. nie chodzi bowiem o jedną, ale o dwie kary wymierzane kumulatywnie. Stosując wskazany przepis sąd orzeka bowiem dwie odrębne kary. Każda z nich zachowuje swój odrębny byt. Sytuacja jest tu zatem analogiczna jak w wypadku orzekania za przestępstwo kary pozbawienia wolności i grzywny.” Sąd Najwyższy w powołanym wyroku właściwie podniósł również argument natury gramatycznej i systemowej, wynikający ze zdania trzeciego zawartego w art. 37b k.k., gdzie określono kolejność wykonania kar orzeczonych na podstawie tego przepisu, a także systemowy, zawarty w art. 17a k.k.w., gdzie mowa o skierowaniu do wykonania kar określonych w art. 37b k.k. i art. 87 § 2 k.k.

Powyższe względy przekonują, iż nie ma racji skarżący twierdząc, iż na podstawie art. 37b k.k. orzekana jest jedna kara. Przepis ten stanowi podstawę do łącznego, kumulatywnego orzeczenia dwóch różnych kar, co do których obowiązują zasady orzekania i wykonywania wynikające z przepisów ogólnych, chyba że zostały zmodyfikowane przez jakikolwiek przepis szczególny. Takie modyfikacje wynikają właśnie z art. 37b k.k. zdanie drugie i trzecie, jak również z art. 17a k.k.w. Należy zarazem odnotować, iż teza o tym, że art. 37b k.k. reguluje instytucję, w

ramach której kara ograniczenia wolności wymierzana jest jako kara kumulatywna z karą pozbawienia wolności wyrażona została także w piśmiennictwie (zob. J.B. Stefańska (w:) M. Filar (red.), Kodeks karny. Komentarz, WK 2016, teza 1 do art. 37b)

Z przedstawionych wyżej względów, każda regulacja szczególna dotycząca kar orzekanych jednocześnie w oparciu o art. 37b k.k., powinna być rozważona w kontekście tego, której z nich dotyczy. Uwaga ta odnosi się w szczególności do zdania drugiego zawartego w rozważanym przepisie, który stanowi, że „przepisów art. 69 – 75 nie stosuje się”.

Trzeba podkreślić, iż wykładnia językowa, na którą powołuje się skarżący, wcale nie prowadzi do prezentowanego w kasacji stanowiska. Jeżeli bowiem przyjąć założenie o tym, że na podstawie art. 37b k.k. w ramach jednej instytucji, stanowiącej szczególnego rodzaju sankcję, orzekane są, jak wywiedziono wyżej, dwie różne kary, należy oczekiwać, że łączne powołanie określonej grupy przepisów, dotyczących w istocie jednego zagadnienia, tj. których przepisów nie stosuje się, dotyczy tej kary, do której wszystkie te przepisy mają zastosowanie. Nie ulega natomiast wątpliwości, że przepisy z art. 69 – 75 k.k. regulują instytucję warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, zawierając przesłanki tej instytucji (art. 69 k.k.) oraz sposób jej zastosowania związany z: ustaleniem okresu, kiedy kara pozbawienia wolności nie jest wykonywana, a więc okresu próby (art. 70 k.k.), szczególną możliwością orzeczenia grzywny (art. 71 k.k.), nałożeniem określonych obowiązków (art. 72 k.k.), dozorem w okresie próby (art. 73 k.k.), określeniem, modyfikacją i zwolnieniem z obowiązków i dozoru (art. 74 k.k.), jak również z zarządzeniem wykonania kary warunkowo zawieszanej (art. 75 k.k.). Żaden z przepisów wymienionych w art. 69 – 75 k.k. wprost nie odnosi się do kary ograniczenia wolności. Zastosowanie niektórych z nich wynika natomiast z art. 34 § 3 k.k. i z art. 35 § 4 k.k., jednak te regulacje nie zostały wskazane w art. 37b k.k. jako niemające zastosowania przy orzekaniu kary ograniczenia wolności, jako składnika kary mieszanej.

Podkreślenia wymaga fakt, że odesłanie zawarte w art. 34 § 3 i 35 § 5 k.k. nie służy zastosowaniu instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary do kary ograniczenia wolności. Odesłanie, jako jeden z elementów techniki

legislacyjnej, ma przede wszystkim na celu uproszczenie tekstu prawnego tworzącego akt prawny. Poza tym ma zapobiec, często dosłownemu, powtarzaniu określonego tekstu w innym miejscu tego samego aktu. Decyzja ustawodawcy co do możliwości orzeczenia określonych obowiązków zarówno w związku z warunkowym zawieszeniem kary pozbawienia wolności, jak i karą ograniczenia wolności jest natomiast decyzją odrębną, wpływającą na charakterystykę każdej z tych kar. Zważywszy na treść art. 34 § 3 i 35 § 5 k.k., swoista „część wspólna” tych kar jest więc wynikiem zabiegu o charakterze w znacznej mierze redakcyjnym. Skutkiem tego zabiegu musi być postrzeganie części obowiązków, wymienionych w art. 72 § 1 k.k., jako samoistnej regulacji dotyczącej kary ograniczenia wolności, która została ukształtowana w ustawie przy wykorzystaniu odesłania. Z pewnością nie można natomiast wiązać kary ograniczenia wolności z instytucją warunkowego zawieszenia wykonania kary, a do tej ostatniej, jako całości, literalnie odnosi się zdanie drugie art. 37b k.k.

Przeciwko zarzutowi zawartemu w kasacji przemawiają także inne argumenty, związane z wykładnią systemową i celowościową. Twierdzenie o niemożności zastosowania art. 69 – 75 k.k. do kary ograniczenia wolności jest twierdzeniem pustym o tyle, że zdecydowana większość przepisów dotyczących warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności z samej istoty nie może mieć zastosowania do kary ograniczenia wolności. W rzeczywistości zastosowanie do kary ograniczenia wolności miałyby jedynie część wymienionych przepisów, zawartych w art. 72 k.k. oraz art. 74 k.k.

Należy wszakże zauważyć, iż uwzględnienie art. 74 k.k., jako również wyłączonego z zastosowania do kary ograniczenia wolności, stanowiącej element sekwencji, o której mowa w art. 37b k.k., prowadziłoby do wniosków nie do zaakceptowania z punktu widzenia racjonalnego ustawodawcy. W przepisie tym mowa bowiem o obowiązku wysłuchania skazanego w związku z orzeczeniem obowiązków, jednak z mocy art. 35 § 3 k.k., także w związku z orzeczeniem świadczenia pieniężnego, wymienionego w art. 39 pkt 7 k.k. Akceptacja twierdzenia o wyłączeniu zastosowania art. 74 k.k. przy orzekaniu kary ograniczenia wolności jako elementu sekwencji oznaczałoby, że sąd byłby zobligowany do wysłuchania skazanego w sytuacji orzekania kary ograniczenia wolności na zasadach ogólnych,

zaś nie mógłby go wysłuchać, gdyby orzekał karę ograniczenia wolności w ramach instytucji z art. 37b k.k., w obu wypadkach orzekając świadczenie pieniężne. Takie rozwiązanie byłoby systemowo niezrozumiałe, a także nasuwałoby poważne wątpliwości natury funkcjonalnej.

Rozważając kwestię nałożenia na skazanego obowiązków w związku z orzeczeniem kary ograniczenia wolności trzeba mieć w polu widzenia istotę tej kary, w zakresie której przewidziano szereg rozwiązań mających na celu oddziaływanie na skazanego w celu jego resocjalizacji w warunkach wolnościowych. Do takich rozwiązań należą obowiązki, do których orzeczenia upoważnia art. 34 § 3 k.k. Pozwalają one zarówno na stałą kontrolę zachowania skazanego w czasie wykonywania kary ograniczenia wolności przez organ wykonujący tę karę, jak i na weryfikację, czy oddziaływanie na skazanego odbywa się w sposób odpowiedni, a zarazem wystarczający do osiągnięcia celów kary. Potwierdzenie zarzutu kasacyjnego prowadziłoby zatem do wniosków dysfunkcyjnych z punktu widzenia celów instytucji, o której mowa w art. 37b k.k. Oznaczałoby bowiem, że orzekając karę ograniczenia wolności jako karę samoistną, sąd dysponowałby wszystkimi środkami oddziaływania, wymienionymi w art. 34 k.k., zaś orzekając ją w ramach sekwencji, nie dysponowałby niemal żadnym z nich. Wydaje się oczywiste, że nie temu służyło utworzenie instytucji kary mieszanej, by sąd miał ograniczone możliwości korzystania ze środków umożliwiających weryfikację zachowania skazanego w warunkach wolnościowych. Wprowadzenie do Kodeksu karnego możliwości rezygnacji z orzeczenia surowej kary pozbawienia wolności i zastąpienia jej karą mieszaną, określoną w art. 37b k.k., a więc krótkoterminową karą pozbawienia wolności i karą ograniczenia wolności, musiało zakładać wykorzystanie wszystkich efektywnych możliwości oddziaływania na zachowanie skazanego na wolności, jakie wynikają z tej ostatniej kary.

Trafny jest również podniesiony przez Sąd Okręgowy w P. argument historyczny. Pierwotny brak rozważanego zastrzeżenia w art. 37b k.k. znajdującego się w zawartym w tym przepisie zdaniu drugim, które znalazło się w nim na skutek nowelizacji Kodeksu karnego ustawą z 11 marca 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 437), wynikał z faktu, że założeniem ustawodawcy wprowadzającego instytucję kary mieszanej do porządku prawnego było przyjęcie, że orzekana wespół z karą

ograniczenia wolności kara pozbawienia wolności będzie mogła być warunkowo zawieszona (Uzasadnienie projektu rządowego z 14 maja 2014 r. ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Sejm VII kadencji, Druk sejmowy nr 2393, s. 12). Odmienne, przeciwne stanowisko wynikało ze wspomnianej nowelizacji Kodeksu karnego, która weszła w życie 15 kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu projektu rządowego inicjującego tę nowelizacją wprost wskazano, że możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, wchodzącej w skład kary mieszanej, obniża jej skuteczność i stwarza ryzyko konserwacji wadliwej struktury kar z nadmiernym udziałem kar warunkowo zawieszonych (Uzasadnienie projektu rządowego z 26 stycznia 2016 r. ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm VIII kadencji, Druk sejmowy nr 207, s. 17). Intencja projektodawcy, na skutek której doszło do zmiany Kodeksu karnego w zakresie art. 37b k.k. jest więc oczywista.

Nie są zatem uzasadnione twierdzenia, że cel wynikający z projektu zmiany ustawy karnej nie został osiągnięty. Przeciwnie, wszystkie rodzaje wykładni prowadzą do wniosku, że zwrot „Przepisów art. 69 – 75 nie stosuje się” znajdujący się w zdaniu drugim art. 37b k.k., odnosi się jedynie do wchodzącej w skład kary mieszanej kary pozbawienia wolności. W żadnym zakresie nie odnosi się on natomiast do stanowiącej element tej kary – kary ograniczenia wolności.

Należy również wskazać, iż zmiana treści art. 37b k.k. polegająca na dodaniu do tego przepisu zdania drugiego w piśmiennictwie została odnotowana jedynie w kategoriach negatywnej przesłanki zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności jako składnika kary mieszanej (zob. np.: A. Grześkowiak (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2021, art. 37b, część V.3., V. Konarska-Wrzosek (red.), Kodeks karny. Komentarz, WKP 2020, teza 4 do art. 37b, J. Kosonoga-Zygmunt (w:) R.A. Stefański (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2020, art. 37b, część VI.2., J. Majewski (w:) W. Wróbel, A. Zoll (red.), Kodeks karny. Część Ogólna, Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52, WK 2016, teza 17 do art. 37b, M. Mozgawa, Kodeks karny. Komentarz aktualizowany, Lex/el. 2020, teza 5 do art. 37b, J.B. Stefańska, *op. cit.*, teza 11 do art. 37b).

Powołane argumenty prowadzą do wniosku, że stanowisko Sądu Okręgowego w P. w rozważanym zakresie jest trafne, a co za tym idzie, chybiony jest podniesiony w kasacji zarzut dotyczący naruszenia art. 37b k.k.

Należy jednocześnie uznać, że rację miał Sąd odwoławczy także i w tej części swoich rozważań, w których stwierdził, że art. 86 § 3 k.k., mający zastosowanie przy orzekaniu kary łącznej ograniczenia wolności, uprawnia do określenia obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 pkt 2 – 7a k.k. także wówczas, gdy obowiązki te nie zostały nałożone w związku z orzeczeniem kar jednostkowych ograniczenia wolności. Trzeba nadto przyjąć, że art. 86 § 3 k.k. ma zastosowanie zarówno do kary łącznej ograniczenia wolności orzekanej samoistnie, jak i do takiej kary orzekanej jako składnik kary mieszanej. W tym zakresie przepis ten nie zawiera wyłączenia. Poza tym, żadne względy o charakterze systemowym lub celowościowym nie prowadzą do ograniczenia jego stosowania do orzekania kary ograniczenia wolności w zależności od tego, czy kary jednostkowe ograniczenia wolności orzeczono jako samoistne, czy wchodzące w skład sekwencji kar. Pomimo, że ustawodawca nie użył w art. 86 § 3 k.k. zastrzeżenia w postaci wskazania zbliżonego do zawartego w art. 90 § 1 k.k., a więc „choćby orzeczono je tylko co do jednego ze zbiegających się przestępstw” (podobne użyto także w art. 89a § 2 k.k.), czy też innego np. „nawet gdyby nie orzeczono ich co do żadnego ze zbiegających się przestępstw”, brzmienie przepisu jest jednoznaczne. Zważywszy na jego literalne brzmienie należy więc przyjąć, że w art. 86 § 3 k.k. chodzi zarówno o możliwość nałożenia obowiązków w sytuacji, kiedy w ogóle ich nie nałożono w związku z karami jednostkowymi ograniczenia wolności, jak i wówczas, kiedy obowiązki takie nałożono, zaś sąd orzekający karę łączną ograniczenia wolności dostrzega potrzebę nałożenia obowiązków takich samych lub innych.

Nieadekwatny jest natomiast w rozważanej sytuacji procesowej przytoczony przez skarżącego argument związany ze stanowiskiem P. Kardasa. Stanowisko to jest oczywiście trafne, jednak zostało wyrażone odnośnie do odmiennej kwestii. Autor ten we wskazanej wcześniej wypowiedzi wyraził bowiem pogląd, że w sytuacji wykluczenia możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej jako składnika kary sekwencyjnej, należy także wykluczyć warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej

pozbawienia wolności, mającej za podstawy tego rodzaju kary jednostkowe pozbawienia wolności. Rzecz jednak w tym, że jak wcześniej wywiedziono, art. 37b zdanie drugie k.k., nie stanowi przeszkody do nałożenia na sprawcę obowiązków określonych w art. 72 § 1 pkt 2 – 7a k.k. w związku z orzeczeniem kary ograniczenia wolności w ramach kary mieszanej. Skoro tak, to tym bardziej nie sposób uznać, by istniał zakaz nakładania takich obowiązków przy orzekaniu kary łącznej ograniczenia wolności na podstawie art. 87 § 2 k.k., a więc wówczas gdy przyjmuje ona za podstawę jednostkowe kary ograniczenia wolności orzekane w ramach kary mieszanej.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy oddalił wniesioną w sprawie kasację.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 636 § 1 k.p.k.